

Lausunto

22.04.2022

Asia: VN/16579/2021

Lausuntopyyntö HE:stä laeiksi eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja rajat ylittävistä terveydenhuollosta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esitys paperittomien ja paperittoman kaltaisessa asemassa olevien henkilöiden terveydenhuollon palveluiden laajentamiseksi tukee yhdenvertaista oikeutta ja pääsyä välttämättömien terveyspalveluiden pariin ja siten mahdollistaisi ihmisoikeussopimusten ja oikea-aikaisen, inhimillisen terveydenhuollon paremman toteutumisen Suomessa. Lääkärin sosiaalinen vastuu ry (LSV) tukee hallituksen esityksen toteutumista ja sen aikataulua.

Hallituksen esityksen henkilöryhmän määritelmä on selkeä, tarkkarajainen ja perusteltu. On tarkoituksenmukaista, että kolmansista maista tulleiden lisäksi paperittoman kaltaisessa asemassa olevat kuuluvat henkilöllisen soveltamisalan piiriin.

Lakiehdotus osiossa 56 a §:n tuodaan esille alaikäisten haavoittuvuus ja heille ehdotetaan tarjottavan hoitoja samassa laajuudessa kuin muille kuntalaisille. LSV katsoo tämän laajennuksen olevan välttämätön alaikäisten haavoittuvuuden vähentämiseksi ja YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen ja muiden ihmisoikeussopimuksissa tunnustettujen oikeuksien toteutumiseksi. Alaikäisen erityisaseman toteamisen lisäksi suotavaa olisi mainita raskaana olevien ja synnyttäneiden oikeus saman laajuisiin terveyspalveluihin kuin muilla raskaana olevilla ja synnyttäneillä kuntalaisilla siitä huolimatta, että nämä palvelut voidaan nähdä välttämättöminä.

Välttämätön hoito määritellään hallituksen esityksessä olevan terveydenhuollon ammattilaisen arvion mukaan antamaa terveydenhuollon palvelua. Terveydenhuollon ammattilainen arvioi tapauskohtaisesti ja yksilölliset tarpeet huomioiden, minkälainen hoito on välttämätöntä. On perusteltua, että hoidon välttämättömyys arvioidaan aina yksilöllisesti, sillä suomalaisessa terveydenhuollossa muitakin hoitoja annetaan terveydenhuollon ammattilaisen harkinnan

perusteella, eikä yksittäisiä hoitoja eritellä lain tasolla. Esitykseen tulisi lisätä määritelmä, mikä on välttämättömien tutkimusten ja hoitojen tavoite. Hoidon välttämättömyyden lisäksi on tarkoituksenmukaista, että terveydenhuollon ammattilainen määrittelee, milloin oleskelu on pitkäaikaista.

Esityksen perusteella henkilö, joka todetaan varattomaksi, ei ole velvollinen maksamaan palvelusta aiheutuvia kustannuksia asiakasmaksu poisluettuna. On perusteltua ja järkevää resurssien käyttöä, ettei kustannuksia peritä automaattisesti, vaan henkilön varallisuus selvitetään ensin. Potilaan varallisuuden selvittämisen osalta sosiaalihuollon vastuualueet, mukaan lukien välttämättömän lääkityksen järjestäminen, tulisi selventää ehdotuksessa.

Järveläinen Johanna
Lääkärin sosiaalinen vastuu ry